UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Infortiati Partem

Bartolus

Lvgdvni, 1567

Rebus eorum qui sub tutela &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96147

Visual Library

ad omnes preiudicat, ſi maioꝛ pars facit. Sol. Quedã ſunt que expediunt ꝑ maiorem partẽ, que incũbunt ipſi vniuerſitati neceſſario, ꝛ ſic loquitur. d. §. refertur. Quedã ſunt, que ipſi vniuerſitati neceſſario non incumbunt. ꝛ de his loquitur hic. ꝛ hoc placet Dyn. [b] in d. §. refertur.

ADDITIONES.

ALEX. ¶ Cõtra hoc. Ad iſtũ tex. vide Bar. in l. j. qḋ quiſq; iuris

ALEX ¶ Placet Dy. Vide de hoc omnino ꝑ Sil. in l. j. C. de ſeditio. ꝛ per Ly. in l. ſi quis in tanta C. vnde vi. per Bart. in l. aut facta. §. nonnunquam. de pen. ꝛ nota. de ſenten. excom. in c. grauem. ꝛ vide omnino gl. in d. l. aut facta. ꝛ gl. in d. §. refertur. ꝛ gl. in l. ſed ſi ex dolo. §. j. de dolo.

POMA. ¶ Vide plene Barb. conſi. vij. in j. vol.

§. **Si curatores.** Signa. gl. que dicit ꝙ iudex debet inquirere de ꝯditione teſtis, ſuper ver. inimicitie. in l. iij. in prin. ſ. de teſt. que dicit ꝙ ex officio ſuo, ꝛ gl. in auth. de teſtib. §. ſancimus, ſuper ver. officij. ꝺ hoc notat ꝛ bene Bar.

☞ Expẽſarum condemnatio, que dicitur ſpectare ad iudicẽ debet intelligi ſi fuerit pretium.

§. **Magiſtratibus** [a] Inducit Dy. qḋ quãuis iudicis officio quis fuerit de expenſis cõdemnandus tamẽ illud itelligitur ſi fuerit petitũ: vt hic. facit l. iiij. §. hoc, autẽ. de damno infecto. Quod ergo dicim⁹ iudicem teneri, ſi nõ cõdemnat in expenſis. l. properãdum. §. ſiue autẽ. C. de iud. ꝛ l. ſi. quãdo ꝓuoc. nõ eſt neceſ. itelligit ſi hoc a parte fuerit petitum expreſſe ꝛ hoc tenet hic Dy. Itẽ quis munere mãdato nõ paruerũt. etc. qḋa ſuperiori debet admoneri tu dic ꝯ, ꝛ iſta lex loquitur ſꝫm iura antiqua hodie magiſtrat⁹ municipales poſſunt dare tutores, vt Inſtitutio. de Attil. tu. §. nos autem.

POMA. ¶ Magiſtratibus. vide Alex. cõſi. xix. in j. vol. ꝑ Fely. c. cum olim. ver. quãdo autẽ. de teſtib. ꝛ c. cum cauſam ſ. eo titu.

Alia lecctura.

§. **Nota** Quod iſtud officium iudicis habet tacitam conditionẽ, ſi petat, vt l. iiij. §. hoc autem j. ꝺ dam. infec. ꝛ d. Ol. facit vnam di. ſup hoc. habto i libro, qcunque vult tollat cã. ¶ Diuus adrianus. ꝛ iſte eſt bon⁹. ver. ¶ Si magiſtratus ab initio. ꝛ iſte eſt bon⁹ caſus. ¶ Probatio aũt, vide gl. que inci. quia enim, ꝛc. Old. diſputauit vnã queſt. quã habeo in libro, accipiatis ſi vultis. ¶ Exigere. Dy. ponit vnã diſt. ꝛ dixi in l. nõ quaſi. j. rẽ pu. ſal. ¶ Alteri⁹ vide tex. ibi, in preſentia. ꝛc. Dñi. hic eſt aduerbiũ, ꝛ dic. id eſt, tẽpus. Itẽ ibi, dãda. dicatis, id eſt, ſine ceſſione, vt l. nõ quaſi. j. rẽpu. ſal. fo. ſecũdũ Dy. dictum, ſed illa non probat, ſed melius probat l. iij. C. eo. ti. ꝛ ibi videatis.

§. **Si inter magiſtratus.** Iſte §. allegatur in materia excuſſionis.

§. **Priuilegium.** Iſte §. non reperitur alibi ſecũdũ Dy. Et ratio eſt hic, quia promptius ſubuenitur pupillo contra tutorẽ, quia tutor ſpecialiter datur pupillo, magiſtratus vero non datur ſpecialiter propter ipſum pupillum: ſed propter vtilitatem publicam: ideo nõ ita cõtra eum promptius ſubuenitur.

LEX II.

PRoponebatur. Iſta lex nõ reperitur alibi, dũ dicit gl. in ſe periculum, id eſt, in ſe omnem culpam, iſtud non eſt verum, qꝛ magiſtratus tenetur ad inſtar tutoris, ſed tutor non tenetur de leuiſſima, vt dixi in l. j. ſ. eo.

LEX VIII.

MAgiſtratus. In iſto titulo dictum eſt ꝑmiſcue de ſatiſdatione rẽ pupilli ſaluam fore, que preſtatur magiſtratui, ꝛ que preſtat tutori. De differentia eius ꝛ eius effectu, vide no. in l. iiij. ij. ſi quis curator. ver. illud j. rem pupil. ſal. fore.

LEX IX.

AN in magiſtratus. Finem huius l. feci te notare i l. cũ quidã. de vſur. dicitur hic eadẽ in magiſtrat⁹ actio. ſed que ſit eadẽ dicunt quidam, ſcilicet vtilis tutele: dic ꝛ bene, quod eadem ſcilicet in genere non in ſpecie. [a] Quod teneatur vtili, poteſt eos mouere, quia gl. quas habuiſtis hoc anno dicunt quod cum magiſtratus dat tutorem, videtur gerere, alia tamen opinio eſt vera.

a ALEX. ¶ Nõ in ſpecie. Idẽ voluit Bar. in l. vinũ. in j. oppoſit. in ij. ſol. quã dat ꝫ Iac. de Are. ſi cer. petat. ſꝫ relatiuũ aliq, facit relationẽ ad idẽ in genere nõ in ſpecie, vt dixi in d. l. vinũ. in ꝓn.

De rebus eorum, qui ſub tutela vel cura ſunt, ſine decreto non alienandis. Titul. ix.

LEX I.

IMperatoris Seueri. §. **Preterea.** Ibi ſi teſtamẽto vel codicillis, ꝛc. Inducit Iacobus de Are. ad queſtionẽ quod decreto opus eſt. quãdo teſtatores concedũt licentiam alienandi predia executorib⁹, maxime cum tutor ꝛ executor equiparentur, ca. ſi. ꝺ teſt. lib. vj. licet gl. ſit cõtra in l. quãdiu. C. de diſt. pig. de quo no. j. ꝺ ali. ꝛ cib. le. l. alio. ꝛ l. iij. C. qn decreto op⁹ nõ eſt.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Preterea. Hunc tex. ꝛ ſimiles, ſcilicet ꝙ permiſſu teſtatoris poſſint vendi etiã ſine decreto res minoris, intelligit Bar. in l. qui Rome. §. heredes. in ſi. ff. de ver. obli. ſi dicta alienatiõe fuiſſet vt ius pupillo, cũ alioquin ſola vtilitas de ꝑ ſe nõ ſit ſufficiẽs cauſa ad vendendum. l. ſi fundus. in princ. j. eod.

LEX III.

b ☞ Authoritate rei iudicate an transferatur dominium.

SI ex pecunia alterius. §. **Item queri poteſt** Iſte §. in ſecũdo reſpõſo allegatur per Iac. de Are. † quod propter authoritatẽ rei iudicate transfertur dominium: etiã ſi dominũ ſit poſſidens, ꝛ nõ petẽtis. Ita dicit ipſe in l. exceptio. vbi eſt vna gl. De hoc j. de excep. rei iud. gl. allegat huc C. in l. ij. in gl. magna in verb. tradita. ſ. di publ. ꝛ inducit Iac. an agendo rei vendicatione transferatur dominiũ. Et hic eſt caſus cũ hic ſit verbu, petere, quo ad realem attinet, vt l. actio in perſonã. de actioni. ꝛ obligati. quid in perſonali. Iſte articulus male declaratur, ſicut alia queſtio declarata per modernos. ꝛ gl. dixi in l. Pomponius. de acquiren. poſſeſ. Moderni tangũt in l. ij. C. cõmu. vtriuſq. iudic. ꝛc.

§. **Idemq; erit.** Nota caſum ꝙ per ſententiã transfertur dominium.

LEX IIII.

QVod tamen. In tex. ibi, poſſidere, ꝛc. declaraui in l. iij. ꝛ in l. ſi. C. de metal. li. xj.

LEX V.

MAgis puto ex ſententia. §. **Si pupillus.** Tene mẽti iſtũ §. ꝛ credo ꝙ in l. ſi alienũ. ſ. ſo ma. tetigi de materia huius §. Et induxi iſtũ §. in prima vice, qñ redij de Bononia in argumẽtũ ad queſtionẽ: quia quoddã monaſteriũ liberauit quendã hominẽ ſuum ſine ſolennitate, ꝛ Abbas ſequens repetebat eum: ꝛ in examinatione proceſſus non apparebat illum fuiſſe hominem monaſterij, fuit tamen in quaſi poſſeſſione hominis, quod eſt ac ſi fuiſſet iuſtiſſima, vt hic.

a §. **Si fundus.** [a] Hic ꝓbatur in ij, caſu, ꝙ rei heredis nõ trãſit ipſo iure dominium.

ADDITIO.

a ¶ Si fundus. Vide Felyn. in capit. ij. de conſtitut. Roma. conſilio cccxxxj.

a §. **Fundum.** [a] Iſtum §. allegaui tibi in l. ſeruum filij. j. de lega. j.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Fundũ. Vide Federic. in cõſ. ix. qui vult ꝙ hoc caſu tutor poſſet ſine ꝑtore renunciare huic legato relicto. Pro quo vide qḋ habes ꝑ moder. in ca. ſua. de pen. Sꝫ ego in tex. habeo gl. interlinearẽ, q̃ ſentit cõtrariũ in §. fundũ. Pone tutores pupillorũ renunciaſſe iuri petende legitime ꝓ pupillis, certe cum talis renunciatio, que facta ſit in rebus, que ſeruãdo ſeruari poterãt valet ſine debitis ſolẽnitatibus. vt probatur hic per iſtum text. ꝛ hoc per docto. maxime Dyn. ꝛ Bal. ꝛ probatur in l. tutor

⁊ ibi not.Bart.ff.de bonor.poſſeſſ.⁊ Pet.de Anchar.⁊ Imol. in c.vt ſuper.de reb,eccleſ.nõ alienand.⁊ Imol.in cap.tua.de his que fiūt a prela.⁊ Bal.in l.cõtra iuris.§.j.de pact.⁊ Dy.⁊ Iacob.de Aren.Bal.Ange.⁊ Imol.in l.ſeruum filij.§.j.de lega.j.Item probat iſte tex,ꝙ vbicūq; authoritas in aliquo actu preſtatur,cauſa ꝓprie cognita,talis authoritas nõ validat actū ⁊ alienationē idē ꝓbatur in §.pretori.ex tēporis enim breuitate preſumitur ꝙ illa authoritas fuerit preſtita cauſa nõ cognita. Ita cõſului Pet.d Ancha.cõſi.ccxxij.incip.viſis factis narratis,⁊c.facit ſ.li finita.§.ſi forte,ver.feſtinare.de dam.infect.⁊ gloſ.in cap.iuriſgentiū.de re iudic.⁊ in dubio non preſumitur interueniſſe,niſi appareat.⁊ habetur in l.ſciendum.de verbor.oblig. Adde ꝙ in terminis,in quibus conſuluit Feder. conſuluit ⁊ Roma.conſ.clxxxi.ij.

a **§.Non paſſim.** a Nota hic ꝙ aliud eſt cõcedi liberum arbitriū,⁊ aliud arbitriū.hūc eſt tex.iuncto §.ſi ex.verſic.⁊ magis ibi,pretor enim.

ADDITIO.

a P. PAV.P. ¶Non paſſim.Nota.ꝙ debet haberi cauſe cognitio.vt per Iaſo.in l.ð.C.de edend.

a Alia lectura.

§.Nota. Formam a venditionis rei pupillaris,qualiter debeat fieri,vt hic.Et opp.de l.a diuo Pio.§.in venditione.j.de re iudic.vbi dicitur,ꝙ poſtremo ad nomina,⁊c.⁊ hic dicitur ꝙ prius.Sol.ibi loquitur de executione rei iudicate,que debet habere puram executionem.de hoc not.per Cyn.in auth,hoc ius porrectum.in j.queſt.C.de ſacroſancti.eccleſ.ad ea que ibi notantur per eum.

ADDITIO.

a ¶Nota formā.Vide Bart.in l.tutor.j.de bon.poſ.⁊ in l.alio.j.de aliment.legat.

P.pau.p.¶Quod requiratur ſubhaſtatio in alienatione rerū minoris,⁊ de quibuſdā alijs vide Rom.conſ.cccxxj.Item ꝙ iudex debeat interponere decretū cū cauſe cognitione,⁊ ideo ſi eadem die detineret curatorē pro alienatione fienda,⁊ eodē inſtāti interponeret authoritatē,eſſet ipſo iure nullus contractus,⁊ ad habendū cauſe cognitionē requiritur ꝙ aliter conſtet vel credatur aſſertioni notarij vel iudicis ſic dicentis. Vide de iſtis Iaſo.in l.nec quicꝗ.§.vbi decretū.ff.de offic.procon.⁊ leg.de quo etiā aliquid ponit Fel.in l.ſicut,de re iudic. Sꝫ ꝙ in dubio preſumat̃ interueniſſe cauſe cognitio, de predictis vide melius Iaſ.in l.ij.in iij.no.vſque ad fi.ff.de off.eius cui.vbi multa ponit circa alienationem rerum minoris.⁊ multa alia in materia. Item quando eodem momēto iudex interponit decretū in alienatione,⁊ tunc decretus fuit tutor.Vide Iaſo.in l.ſed ⁊ ſi hac.§.fin.in j.not.ff.de in ius voc.in l.iudices.C.de iudic.Itē an minor poſſit in facto dare licentiam executori de alienãdo ſine decreto,vide Iaſo.in l.ſi etiam frater.C.qui teſta.fac.poſſunt. Thom.¶De iſto tex.Vide per Felyn.in ca.que in eccleſiarū.in j.col.in fi.de conſti.C.de iud.⁊ que actio cõpetit tunc minori, vide Paul.de Caſt.in cõſ.ccxv.ſi non intereſt.in vlti.col.⁊ vide Paul.de Caſtr.in l.actus.C.de ſer.vbi videas omnino.⁊ vbi ponit ꝙ hodie de cõſuetudine nõ cõficiūtur acta,nec ſeruat̃ iſte tex.in conſuetudine,⁊ vide omnino Pau.de Caſt.in cõſ.ccxxv.

1 ☞ Executor non poteſt vendere quamcunq; poſſeſſionem.
2 Legando quis poſſeſſiones videtur legare etiam res mobiles.
3 Decretū quãdo ponitur in alienatione rerum minoris,conſanguinei debent requiri.

§.Item pretor. Nota iſtū tex.propter gl.q̃ eſt in l.iij.qñ decre.opus non eſt.quod
1 †executor poteſt vendere quamcūq; poſſeſſionē.que gl.per hūc tex.reprobatur.Facit gl.in l.ſi reſiduum,C.de diſtrac.pigno.
a ¶†Item not.qð quando aliquis legat poſſeſſiones,videtur le
2 gare b ⁊ res mobiles.Facit l.vxorē.§.legauerat.j.ð l.iij.¶†Itē
3 not.qð hic dicit tex.ꝙ deberent requiri conſanguinei vel amici: ideo tu qui interponis decretum,ſcias quid facere debeas.

ADDITIO.

a ALEX.¶Videt̃ legare.Adde Bar.in d.§.legauerat.⁊ Cyn.poſt Pet.⁊ ibi etiā Bal.in l.fi.C.de cõpenſatio.⁊ Rayner.in l.filij.§.fin.j.ad muniei.⁊ Gui.de cug.in.repet.l.licet in,j.co.C.de aquir.poſſeſſ.vbi dicit ꝙ de proprio ſignificato nõ veniūt res mobiles.De quo vide que dixi in l.j.de acq.poſſeſſ.

§.Illud. Queri põt.Vide in tex.ibi,valere,⁊c.⁊ die ꝙ nec obſtat.C.eo.l.ſi prediū.quia poteſt authoritatem interponere.⁊ ita videtur hic,⁊ ibi plene not.per Cyn.

Alia lectura.

1 ☞ Nuncio vel officiali iurato creditur.
2 In alienatione fundi prouincialis neceſſario requiritur [...] tum pretoris vrbis,⁊ preſidis prouincie.In alienatione [...] eccleſiaſtici requiritur decretum vtrinſq; decretis.
3 Si res alicuiꝰ,q fuit contumax,vendit̃,requirit̃ decretū [...] corã quo fuit cõtumax,⁊ quãdo iudicis,ſub cuiꝰ territo[...]

§.Nota. Quod ſup hoc debet ferri ſententia in[...]toria.¶Itã no.huic renunciationi fact[...]
1 torē debet credi,alias fruſtra diceretur.De†hac queſtio[...] qd credatur nūcio,vide quod no.per Modernos in l.[...] C.de accu.Facit l.j.§.fi.ſ̃.ð of.pref.vrb.maxime q̄ offi[...] rato credit̃ in eo,qð refert.Et ad hoc facit l.apparitores[...] exac.trib.lib.x.⁊ gl.in c.cū parati.extra,ð appel.⁊ ibi al[...]
2 tex.facit tex.rotūdꝰ.in c.ad audiētiā.extra de p̃ſcrip.¶[...] etiā ꝙ hic videtur qð vrbis pretor interponat decretū [...] lienatione fundi ꝓuincialis.Videtur tex.in l.ſi ꝑdiū.C.[...] di.mino.Moder.not.in c.j.C.de contrahē.emp.⁊ dicū[...] ſit neceſſariū vtriuſq; preſidis decretū l.iuriſperitos.§.[...] dus.ſ̃.de excu.tut.⁊ ad hoc facit qð no. Inn.in alienati[...] dij eccleſiaſtici :vbi dicitur expreſſe qð debet interuenire [...]
3 cis decretū,vt ipſe dicit in c.paſtoralis.extra de priui.¶[...] quãdo aliqs eſt cõtumax,⁊ ſcit quod res ſua venditur in c[...] miſſo:an ðbeat interuenire decretū iudicis , ſub quo cõtu[...] eſt cõmiſſa,an illius,ſub cuius territorio eſt prediū.Et [...] ſub quo cõtumacia eſt cõmiſſa.l.j.⁊ ij.⁊ ibi tex.de bon.au[...] di.poſ.hoc cum agitur perſonali,ſed cum agitur reali,vid[...] vnus.in fi.de bo.autho.iud.poſ.

a **§ Ne tamen.** a Iſte eſt nota.caſus an credatur [...]cio,⁊ c.⁊ in tex.ibi viatorem,⁊c.no[...]num text.⁊ quando credatur nuncio, dixi in l.ea quidem[...] accuſ.⁊ ibi per doc.

ADDITIO.

a ¶Ne tamen.Vide gl.iiij.queſt.ij.cano.ſi teſtes.

a **§.Si es.** a hic eſt tex.ꝙ cauſa cognita eſt quãdo cre[...]tor inſtat,⁊ petit ſibi ſolui.Aut eſt vſurari[...] debitū ⁊ debet ei ſoluere:alias non. ¶No.tex.qui dicit p[...] vendi nomina quã de alijs bonis ſolui contra ordinē exec[...] rei iud.in l.ſtipendia.C.de excu.rei iudicate.Iacob.de [...]

ADDITIO.

a ¶Si es.Vide Imol.conſi.xcviij.⁊ ſeq.in vj.dubio.

LEX VI.

Sed ſi forte. Et no.quod ibi non eſt [...]nio, non poteſt eſſe di[...] alia non habetis.

LEX VII.

1 ☞ Eccleſia an poſſit diuidere,⁊ minor permutare.

a **SI pupillorū.** a Querit gl.quid in[...]
1 †ſia an poſſit diuidere:Gl.dicit qð ſic,ſicut cõceditur in permut[...] vt in auth.itē ſibi inuicem.C.de ſacroſanct.ecc[...] que eſt ratio differentie inter minorē ⁊ eccleſiā.Dico qð ec[...]ſia licet habeat̃ loco minoris,⁊ qð plus eſt loco pupilli:tam[...]cleſia ſemper eſt eiuſdē ſtatus:ſed minor,licet impediat [...]nor etas:tamen cū non ſit impedimentum ꝑpetuum,ſicut [...] in eccleſia,non eſſet inconueniens qð poſſet diuidere.S[...] qd poſſit minor ꝑmutare,vide gl.in ver.neuter.que dicit [...] ⁊ c.tamen tex.videtur dicere quod nõ, cum ſit ſpecialem [...]ſia.Pro q̊ facit ſ̃.eo.l.magis.§.ſi es alienum.vbi allegat [...] pretorēꝫ ꝙ potius expdedit re illa carere. Ad quod vide[...] poſuit Iac.de Are.qui refert in l.ij.C.ſi aduer.tranſac.

ADDITIO.

a ALEX.¶Si pupillorum.Vide Bart.in l.ſi conuenerit.[...] ſocio,vbi voluit ꝙ ſi pupillus haberet ſocium odioſuꝫ ⁊ m[...]cum,tunc bene poſſit prouocare ad diuiſionem.

Alia lectura.

§.Iſtam. Legē tene mēti,⁊ no.ꝙ duo pupilli ha[...]bona cõmunia,nõ poſſunt diuidere.D[...]ſtri dicūt ꝙ poſſet fieri,quãdo eſſet eis vtile.Et videbitis [...] in l.inter tutores.ſ̃.de admi.tu.⁊ per Cy.in l.iubemus.in [...] C.de ſac.ſan.eccle.

a **§.Si pupillus.** a Per iſtū §.dicit Dy.ꝙ [...]na eccleſie ſint legitime [...]ta,tūc poteſt creditor vēdere ſine decreto,ſi ꝓtor tutoribꝰ [...] l.¶Quero,⁊ p̃mo ꝓmitto,dixit ſic teſtator,ꝓmitto tibi ven[...] fundū ꝑ tãto:nõ vēdidit:ſed dedit in ſolutū an valeat:Vide[...] nõ,vt hic.In contrariū credo,q2 datio in ſolutum eſt ſim[...]ditioni.l.iij.j.ꝑ emp.ergo,⁊ c.preterea videt̃ caſus in ſim[...]

l.fi.in fi.ſ.man. Item facit ſecundus punctꝰ ad q.ꝙ ſi epiſcopꝰ dat licentiā vendendi rem mihi dānoſam, male facit eipiſcopꝰ ſit concedere: quia debet ſpecificare. ſed ſi concedit pure, valet.

ADDITIO.

a THOM. ¶ Si pupillus. ad verſic. quid ergo. ī. ead. leg. vide gl. in l. dicere. ff. de arbi.

§. Si pretor. Jac. de Are. īducit arg. ex iſto §. decretum iſtud circa ea q̄ permittūtur a iure, poſſet copulatiue ꝛ alternatiue proferri. ſecus in his que ꝯ ius eſſent: q꞉ tunc ſubalternaiue non valet ad hoc ipſe incōſiſtit iſtam gl. in c. latores. extra de cle. excommun. Nā ſi aliqs diceret condemno, vel abſoluto, certum eſt quod non valet.

LEX VIII.

Qui neque. Tene menti iſtam legem, que vtilis eſt ad pgacticam ꝛ theoricā, ſigna eam.

LEX IX.

Quamuis. Decretum ante ceſſoris pōt reuocare ſucceſſor, h. d. ꝛ dixi iu l. quod iuſſit. ī. de re iudic.

LEX X.

a Illicite. aExceptio que incipit compctere vēditori poſt ꝯctum, tranſit ad emptorē. Et de iſta materia dixi in l. cum vir. ī. de vſucap.

ADDITIO.

a THOM. ¶ Illicite. Vide Ang. in l. etiā. §. fi. de peti. heredit.

Alia lectura.

§. Jus. Venditori queſitum quantumque poſt venditionem ipſi emptori prodeſt, h. d.

LEX XIIII.

a Paulus. aRespōdit teſtamentū irritum probat voluntatem. h. d. Et alleg. iſtam legē an ex teſtamento inutili debeat legitima naturaliter, ꝛ dixi. C. de iur. ꝛ fact. igno. in l. cum quis. ꝛ videatis quod ibi dixi.

ADDITIO.

THOM. ¶ Paulus. Vide Bal. in l. j. C. de ſacroſan. eccle.

Alia lectura.

§. Per Teſtamentum quantumcunq; irritum ꝓbat volūtas teſtatoris, vt hic, ꝛ l. quia patre. ſ. de confirmatio. tutorum.

Lectura Nicolai de Neapoli.

LEX I.

1 ☞ Donatio propter nuptias fit a minore ſine decreto.
Alienatio rerum minori fieri poteſt propter authoritatē, rei iudicate.
Minor alienat cum iuramento.
2 Alienatio rerum minoris, ſi interuenit decretum iudicis an requirat etiam authoritatem tutoris, ſeu curatoris.
3 Pater qñ eſt tutor filij. impuberis, res nō alienat ſine decreto.
4 Commiſſarius poteſt alienare res hereditarias, ex permiſſione teſtatoris.
5 Executor vel tutor pro ſatiſfaciendo ere alieno, debet vendere rem hereditariam deteriorem. non meliorem.

1 Imperatoris. In gl. tunc etiā ibi de admi. tut. l. tutelam. Itē etiā donatio† propter nuptias ſine decreto fieri pōt, vt C. ſi aduer. do. l. j. Itē pp authoritatem rei iudicate alienatio fieri pōt, vt l. ſꝫ ſi pecunia. §. j ꝛ itē q̄ri. ī. eod. Itē hodie pōt fieri alienatio ſi iurant, vt in authen. ſacramenta. C. ſi aduerſus
2 ven. ꝛ in gl. Innuit hic gl. † ꝙ non ſufficit decretum, niſi ſit etiā authoritas tutoris. concor. gl. in l. ob. es. hic alle. in gl. ꝛ inter pupillos. ſ. de autho. tu. ꝛ l. ij. C. de fidei. mino. In ꝯriū gl. ē in l. ſi curatorē habēs. C. de in integ. reſtit. min. q̄ dicit ꝙ dꝫ fieri citatio ipſiꝰ tutoris alias ſi eſſet in poteſtate ipſiꝰ nūquā res vēderet. In gl. tūc etiā ſine quib. res peruenerat pupillis, vt C. qñ
3 decret. opus non eſt. l. predium. † Sed quero ſi pater ſit tutor filij impuberis, vtrum poſſit res alienare ſine decreto ꝛ dic ꝙ nō
4 l. ſi pupillorum. §. ſi pater. ī. eod. titu. In text. vltimo not. † ꝙ quāuis commiſſarius res hereditarias alienare nō poſſit, vt l. alio. ī. de alimen. ꝛ ciba. l. tñ. ex permiſſione teſtatoris optime pōt alienare. pro hoc facit ī. ead. l. §. ſi defunctus. ꝛ l. ſi vero nō remunerandi. §. fi. ſ. manda. ſm Jaco. d Are. ꝛ de hoc ſunt due gl. vna. ī. de ali. ꝛ cib. le. l. j. alia in l. predium. qñ decre. opus nō eſt. Item ꝓ hac opi. q꞉ gl. noſtra equiparat tutorem ꝛ commiſſarium. l. tutela plerunq;. ſ. de tute. ſed tutor qui alias non po-
5 terat alienare, pōt ex permiſſione teſtatoris, ergo ꝛc. Sꝫ † q̄ro an executor vel tutor cui eſt permiſſa alienandi facultas poſſit meliorem rem de hereditate alienare, vel ſolū re deteriorē ſufficientem ad illud ad es alienam exoluendum, vna gl. eſt que dt ꝙ meliorem rem. hec eſt gl. in l. predium. C. qñ decre. opꝰ nō eſt ſꝫ illa gl. communiter reprobatur, ꝛ maxime per d. meū, q꞉ quēuis quis habeat generale mandatū tñ ex bona fide gerere dbet vt l. creditor. §. Lucius. ſ. manda. ſꝫ iſte qui vendit meliorem, cum deteriorem ſufficeret vendere, nō eſt bone fidei, rō pro iſta gl. vltima videtur in l. quamdiu. C. diſt. pig. quam no. quia quotidiana.

§. Si communis. In tex. in princip. ibi communis. an ipſe minor vel eccleſia ſi ſibi expediat, poſſit prouocare alium ad diuiſionē, vid per Cy. i l. iubemꝰ. C. de ſacroſan. eccl. In gl. i verbo, ſi defunctꝰ in prin. ibi not. nō ſpectari conſuetudinē, ſed iſta nō erat cōſuetudo, ſed quedam preſumptio voluntatis, quia forte pupillo foret inutile, licet patri fuiſſet vtile, ſecundum Dyn.

LEX II.

1 ☞ Minor quando obligetur ex obligatione legali.
2 Minor intrādo monaſterium, an ſtatim transferat dominium ſuarum rerum in monaſterium ſine decreto.
3 Minor obligatur ex obligatione cōſuetudinaria vel ſtatutaria

Sed hic. In tex. ibi, ſaluum ſit. Querit Dy. q̄ poteſt eſſe ratio diuerſitatis, quare fiſcus qui vendit rē minori eo pacto, ꝙ eſſet ſibi obligata donec pecunia ſolueretur. dicit ipſe, q꞉ qñ aliquis contrahit cum fiſco bona ſunt obligata, aliud autem eſt in pri-
1 uato, ꝛ ſic ex dicto Dyn. ꝛ ex tex. legis noſtre, habetis † ꝙ minor ex obligatione legali obligat. Sed ꝯ videtur obſtare l. fi. C. de legi. tut. vbi tutoris bona non ſunt tacite obligata pupillo ꝛ certe legas ē obligatio illa qua bona tutoris tenentur ipſi pupillo. l. pro officio. de admi. tu. cum ſi Sol. Jaco. de Are. iſtud ꝯrium, ꝙ aliquando tutor egreditur contractum ſibi de iure ꝑmiſſum ꝛ tunc. ex obligatione legali bona minoris obligant, ita loqtur hic aliqñ egreditur ꝯctum non ſibi de iure permiſſum ꝛ tunc nō obligantur, vt l. fin. C. de leg. tu. Item q꞉ in caſu noſtro vſus eſt iure communi, q꞉ facit ꝙ quilibet faceret. In contraria lege ſecus per iſtam ſol. videtur reprobari gl. l. item q꞉. ſ. de pact.
2 ¶ † Quero vtrum minor intrādo monaſterium, ſtatū dominiū rerum ſuarum in monaſteriū transferat abſque decreto videt ꝙ non vt ſ. eo. l. i. In contrariū determinat Jacob. de Are. i l. ſ. d de fun. do. ꝛ l. quidā. de reb. dub. Itē facit theorica ſupradicta, q꞉ ex obligatione legali minor obligatur iſta eſt obligatio legalis. ergo ꝛc. Alij diſtinguūt inter pupillū ꝛ adultum, nam ſi pupillus intrat monaſteriū, dominium rerū ſuarū i monaſterium non transfertur, q꞉ ſecundum qđ pupillus matrimonium carnale contrahere non poteſt, vt Inſt. de nup. in prin. ita nec matrimonium ſpiritua. ſed adultus matrimonium carnale contrahere pōt, vt l. ſciendum. ſ. de ri. nupt. l. in copulandis. C. d nup.
3 ergo eſt ſpeciale. ¶ † Quero, vtrum obligatione cōſuetudinaria vel ſtatutaria obligetur minor, dico ſic. l. ſi ſine herede. §. Lucius. ſ. de admi. tuto. ꝛ cura.

LEX III.

Sed ſi pecunia.

1 ☞ Dominium, an transferatur ex ſententia.
2 Cautela vt res probibita aliena alienetur.

§. Item queri. Nota. ex hoc §. qđ † ex ſentētia trāfertur dominium Jaco. d. Are. imo videtur ꝙ non. l. dedi. §. ſubtilius. ſ. de condic. ob. cauſ. l. ſi iuſſu. de furt. Sꝫ pōt dic, ꝙ ibi non fuit aliqua ſententia: ſꝫ dicit ibi, ꝙ ſi trado tibi, ꝙ ſi trado tibi rē meā, vt tuā ꝛc. h itellige, ſ. ꝙ ex ſententia dominiū transferatur, ſi ſequatur traditio. argu. l. ex ſextante. §. latinꝰ. ī. de excep. rei iudic. ꝛ vid q̄ habet i ſi ſtatu libera. §. nō ſolū. d ſtatu lib. ꝛ l. iij. ꝛ ibi gl. ſ. de pupi. Ex iſto ver pōt colligi fraus, vt res pupillaris, ꝛ cuiuſcūq; alterius probibita alienari poſſit alienari hoc modo ſubiiciēdo aliquē q rem petat ꝛ ille q non poteſt alienare patiatur ſe ſuccumbere. Item intelligo iſtum §. ſecūdū Dyn. quando aliquis poſſidebat rem pup. ꝛ deſinit poſſidere rem culpa ꝛ nō dolo. ꝛ non obſt. l. qui re